

[Helle Degn]

lavede en lille taktisk finesse ved at invitere andre partier til at foretage justeringen.

Det er ikke fornuftig uddannelsespolitik, og vi vil opfordre undervisningsministeren til fremover at lægge sine politiske forslag frem her i Folketinget til en politisk afklaring af for-døren. Det ville klæde undervisningsministe-ren bedre.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Regeringen agter at henholde sig til grundlovens opdeling mellem den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt; det tjener os alle bedst. Skulle en minister komme ud for at skrive en bekendtgørelse – og det er jo ikke nogen forbrydelse at skrive bekendtgørelser; det er faktisk ministres pligt, det står i lovene – hvori der står noget, som et flertal er imod, så er der da ikke andet at gøre end at få det rettet. Men det ville jo være forfærdeligt, hvis ministre skulle gå og lade Folketinget skrive med på samtlige bekendtgørelser – det gør minnisteren jo rent ud sagt ikke engang selv; hvad har han sine embedsmænd til?

Så det forbliver, som det er. Lovgivningen ligger i Folketinget, administrationen ligger i regeringen, og det er regeringen, der har ansvaret for hele tiden at være i overensstemmelse med Folketinget, men det er regeringen selv, der bestemmer, hvorledes denne overensstem-melse skal sikres.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 5 af Elisabeth Arnold (RV), Eva Møller (KF), Anders Mølgaard (V), Niels Højland (FP), Jette Pors (CD) og Lysholm Christensen (KRF) (se foran)

vedtoges med 60 stemmer (KF, V, FP, CD, RV og KRF); 58 (S og SF) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 4 af Frank Jensen (S) og Rahbæk Møller (SF) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 50:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlige myndigheders registre. (Fritagelse af visse registertyper for forskriftskravet m.v.).

Af justitsministeren (Engell).
(Fremsat 16/1 91).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 3 på dagordenen opførte sag, nemlig:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 80:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlige myndigheders registre.

Af Ebba Strange (SF) m.fl.
(Fremsat 22/1 91).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Engell):

Jeg skal alene kommentere SF's lovforslag, som er en uændret genfremsættelse fra sidste folketingssamling, og derfor kan jeg med hensyn til de enkelte punkter i lovforslaget henvise til det, jeg sagde ved førstebehandlingen den 21. marts 1990.

Siden da har Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen afholdt en registerkonference, det var i august 1990, og i konferencen deltog en række repræsentanter fra Folketinget, fra Folketingets partier og fra kommunerne. Jeg havde selv lejlighed til at deltage i en del af konferencen, og jeg syntes, den gav et særdeles godt udgangspunkt i forhold til de drøftelser, vi står over for om ændringer af registerloven. Efter konferencen har Justitsministeriet i et nært samarbejde med Registerrådet og de kommunale organisationer udarbejdet et lovforslag, som efter min opfattelse er et godt udgangspunkt for de drøftelser, vi skal have om en modernisering på dette område.

SF's lovforslag og regeringens lovforslag har for en væsentlig dels vedkommende det samme sigte, nemlig at gennemføre en forenkling af loven om offentlige myndigheders registre, især med hensyn til den administrative sagsbehandling ved oprettelse af registre, som ikke indeholder følsomme personoplysninger. Jeg hå-

[Justitsministeren]

ber, vi på det punkt kan nå til enighed om den lovtekniske løsning, som ligger til grund for regeringens lovforslag. Det burde være muligt i betragtning af, at vi på en række områder ser ganske ens på tingene.

På andre punkter må jeg imidlertid sige, at der er afgørende forskel på de to lovforslag. Mens SF vil ændre registerlovens anvendelsesområde, således at registre, som ikke indeholder fortrolige oplysninger, falder helt uden for loven, foreslår regeringen, at sådanne registre fortsat som udgangspunkt omfattes af lovens hovedprincipper, herunder også reglerne om registersikkerhed, men med mulighed for administrativt at undtage bestemte registre fra forskriftskravet. Her er der altså en – må man nok sige – væsentlig forskel på vores forslag. Vi mener ikke i regeringen, at man for tiden bør gå videre med hensyn til at nedtone eller afvikle kontrollen med oprettelse af edb-registre og kontrollen med registersikkerhed.

Som der bliver redegjort for i bemærkningerne til regeringens lovforslag, har EF-Kommissionen i september 1990 fremlagt forskellige initiativer til fælles EF-regler om registre. Vi vil fra regeringens side være parat til med Folketingets partier at drøfte rammerne for EF-reglerne på dette område. Jeg kan i den forbindelse også oplyse, at der i EF-regi er taget initiativ til, at Kommissionens oplæg behandles i en arbejdsgruppe, hvori også Danmark deltager. Det sker med henblik på at forberede et generelt direktiv om beskyttelse af personer i forbindelse med behandlingen af personoplysninger. Når der tegner sig et klarere billede af, i hvilken retning de fælles EF-bestræbelser vil gå, vil Folketingets Markedsudvalg og Retsudvalget naturligvis blive inddraget i arbejdet med henblik på allerede på et tidligt tidspunkt at tilrettelægge den danske holdning i EF-forhandlingerne.

På den baggrund mener vi ikke, at det i den foreliggende situation vil være hensigtsmæssigt at gennemføre en mere gennemgribende ændring af registerloven, sådan som SF foreslår det. Men jeg håber, som jeg allerede har nævnt det, at vi kan nå til enighed om regeringens lovforslag, som efter min vurdering et langt stykke imødekommer SF's ønsker, og som også – sådan må jeg tolke en række af de udtalelser, der faldt under den konference, vi havde, og som Kommunernes Landsforening og Amdsrådsfor-

eningen stød for – er i overensstemmelse med det, som jeg fornemmer et bredt flertal af partier i Folketinget lægger op til.

Lissa Mathiasen (S):

Som jeg ved flere tidligere lejligheder på Socialdemokratiets vegne har givet udtryk for, har vi længe været optaget af at få skabt nogle nye rammer om de offentlige registre. Disse rammer skal sikre, dels at registrene kan fungere på en hensigtsmæssig måde i forhold til administrationen ude omkring, dels at borgerne får en klar og berettiget beskyttelse, hvad angår misbrug af følsomme oplysninger.

Jeg mener, vi må konstatere, at disse betingelser ikke er opfyldt i dag. Kort og godt: Den gældende lov har på mange måder ikke fungeret godt nok i de senere år. Alene den situation, der hvert år er opstået, når Registertilsynet er kommet med sin årsberetning, hvoraf det klart er fremgået, at der er mange problemer på området, tilsiger, at loven bør kigges nærmere efter i sømmene og måske endda – og det vil jeg gerne sætte streg under – laves helt om.

Udtalelser fra kommunerne som f.eks., at registerloven er bureaukratisk, besværlig, ansvarsforflygtigende, forældet i forhold til systemet, og at der er så lidt respekt for loven, at de ansatte rundt omkring tager uddelte næser fra Registertilsynet med ophøjet ro, samt befolkningens gentagne ønsker om øget tryk med hensyn til misbrug i form af samkøring eller videregivelse af følsomme oplysninger bør give os god grund til at se på en revision – og endda måske en større revision – af loven.

Jeg vil gerne på Socialdemokratiets vegne prøve at ridse nogle af de linier op, som vi mener bør være hovedkriterierne i en ny lov. Der er tre hovedområder, vi ønsker tilgodeset. For det første: Hvor der er tale om følsomme oplysninger, skal der skabes optimal sikkerhed mod misbrug, herunder også i forhold til samkøring af oplysninger; vi ønsker et regelsæt med vandtætte skodder fastlagt. For det andet: Vi ønsker at sikre borgerne mulighed for på en let og hurtig måde at få indsigt i de oplysninger, der er registreret om dem selv. For det tredje: Borgerne skal på en så ubureaukratisk måde som muligt kunne bruge det offentlige system, f.eks. når det drejer sig om flytteanmeldelser eller lignende ting.

[Lissa Mathiasen]

Tilsvarende er der ligeledes for det offentlige system tre hovedområder, som vi mener vi bør prøve at tilgodese. Det er for det første at give det offentlige mulighed for på en enkel måde at sikre den daglige administration. Det andet er at kunne yde borgerne en bedre og en hurtigere service, end tilfældet mange gange har været. Det tredje, jeg gerne ville om vi kunne få med ind her, er, at man nøje overvejer, om det også er strengt nødvendigt fortsat at oprette den mangfoldighed af registre, som vi har set de senere år. Det er, som om det, at man nemt kan oprette et register, gør, at så skal man altså oprette registre for enhver pris.

Skal vi kunne imødekomme og tilgodese disse ønsker i en kommende lov, er det nødvendigt at tilstræbe at være lidt på forkant med udviklingen, ligesom det klart kræver, at vi får adskilt de mere følsomme registre fra de mere harmløse. Man kan stille det spørgsmål, om dette er tilgodeset i regeringens lovforslag nr. L 50. Det er jeg ikke helt sikker på, tværtimod; dels har jeg svært ved at forstå ministerens bemærkninger om det umulige i på nuværende tidspunkt at være på forkant med udviklingen – det er vi i Socialdemokratiet ikke enige i, det bør vi være, og det bør kunne lade sig gøre – dels føler jeg, at der er behov for en nøjere gennemgang i udvalget af justitsministerens vurdering af harmløse og ikke harmløse registre. Ligeledes bør det overvejes, om der ikke i forbindelse med en revision af loven er behov for en opstramning af sanktionerne i forbindelse med overtrædelse af fastsatte registerregler.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke ministeren for, at vi har fået afholdt registerkonferencen – jeg tror, den var god og nyttig – men samtidig sige, at det undrer mig, måske nærmere ærgrer mig lidt, at justitsministeren i udformningen af sit lovforslag har følt sig så bundet. Jeg vil ikke sige, at lovforslaget er kedeligt, men det er ikke vildt inspirerende; jeg savner lidt luft, lidt kreativitet – visioner havde ikke skadet.

Jeg har meget svært ved at forstå justitsministerens udtalelser om, at vi nu og her skal lave en revision, og om kort tid – for før er vi ikke i stand til at være på forkant med tiden – skal vi i gang igen. Jeg synes ikke, det lyder særlig praktisk og heller ikke særlig fornuftigt. Det er i hvert fald heller ikke noget, der gør det lettere ude i kommuner og amter, hvor man skal be-

nytte sig af denne lovgivning, så jeg håber, vi under udvalgsarbejdet kan finde nogle andre løsninger.

Med hensyn til SF's lovforslag nr. L 80, som vi jo tidligere har haft til behandling her i salen, vil jeg gerne sige, at vi på mange måder – som vi tidligere har givet udtryk for – finder lovforslaget både nyt og spændende, måske på nogle punkter for spændende, måske også på nogle punkter lidt for bureaukratisk. Men som jeg forstod på SF under den tidligere behandling her i salen, var man åben over for en bred og fordomsfri debat om indholdet. Det håber jeg stadig væk SF er, ud fra den vurdering at vi med disse to lovforslag har fået et materiale på bordet, som ved en fælles indsats burde kunne matches, sådan at vi kan få en velfungerende, fremsynet og sikker lov om offentlige registre ud af det.

Jeg skal i hvert fald på Socialdemokratiets vegne tilsige vores fulde støtte til, at vi vil gå sagligt og konstruktivt ind i udvalgsarbejdet og forsøge at finde en god løsningsmodel for den fremtidige offentlige registerlov – også gerne en model, som rækker lidt videre end bare til at holde i et år.

Pernille Sams (KF):

Da vor ordfører ikke kan være til stede, skal jeg redegøre for Det Konservative Folkepartis holdninger til disse forslag.

Vi kan tilslutte os justitsministerens lovforslag nr. L 50, som giver mulighed for at gennemføre en tiltrængt forenkling af reglerne vedrørende oprettelse af offentlige registre, en forenkling, som vel at mærke samtidig tager det fornødne hensyn til privatlivets fred og den personlige integritet. Vi er meget tilfredse med, at lovforslaget i stort omfang er udformet under hensyn til de synspunkter, som kom frem under den store registerkonference, som Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen havde arrangeret i august 1990.

Det må konstateres, som det også klart fremgik på konferencen, at der siden lovens gennemførelse for 13 år siden er sket en omfattende teknologisk udvikling på edb-området, en udvikling, som har medført en langt mere udbredt anvendelse af edb i den offentlige forvaltning, end man på det tidspunkt havde forudset. Man skal også gøre sig klart, at denne nærmest eksplosionsagtige udbredelse af edb i stort om-

[Pernille Sams]

fang er sket for at yde borgerne en bedre og hurtigere betjening fra de kommunale forvaltninger, samtidig med at vi i Folketinget på flere forskellige områder har vedtaget en lovgivning, som forudsætter, at de forskellige dele af loven administreres ved hjælp af edb.

Derfor har Det Konservative Folkeparti også forståelse for ønsket fra kommunal og amtskommunal side om at få lempet registerlovgivningen på et antal områder, således at det giver nemmere adgang til at etablere edb-registre til støtte for den daglige opgaveløsning og sagsbehandling, et ønske, som først og fremmest drejer sig om det område, som kommunerne har kaldt banale registre, altså registre, som ikke indeholder oplysninger af fortrolig karakter. Den forenkling, lovforslaget foreslår, når det drejer sig om at give kommunalbestyrelser og amtsråd mulighed for at uddelegere kompetencen til et udvalg eller forvaltning, når det skal afgøres, om der kan oprettes og tilsluttes registre, finder vi rigtig.

Lad mig også nævne, at vi med glæde ser de foreslåede ændringer i lovens § 8, der sikrer, at offentlige myndigheder fremover kan benytte den moderne edb-teknologi i deres daglige administration uden i hvert enkelt tilfælde at skulle oprette særskilte registerforskrifter, blot fordi der i edb-systemerne indgår personoplysninger, når disse oplysninger ikke kan anses for at være følsomme eller fortrolige. Efter loven kan myndighederne således uden videre i fremtiden oprette personaleoversigtsregistre, telefon- og adressefortegnelser, leverandørregistre m.v., når der ikke i disse registre indgår fortrolige oplysninger. Dette er en rigtig idé.

Med hensyn til SF's forslag har det på en række områder samme intentioner som regeringens forslag. Men i overensstemmelse med de bemærkninger, som justitsministeren lige har gjort, og som vi fra Det Konservative Folkeparti er enige i, finder vi også, at det bør være ministerens lovforslag, som gennemføres. De tanker og ideer, som SF har om yderligere ændringer i registerloven, bør afvente de forskellige initiativer til fælles EF-regler om databeskyttelse, som er omtalt i pkt. 6 i bemærkningerne til justitsministerens lovforslag, og som sandsynligvis gør, at der bliver behov for en mere gennemgribende revision af registerlovgivningen i løbet af nogle år.

På baggrund af dette skal jeg afvise SF's lovforslag.

Birthe Rønn Hornbech (V):

I Venstre kan vi tilslutte os justitsministerens lovforslag. Vi finder, at det er et forslag, der gør tingene enklere. Det er – som det flere gange har været anført – sådan, at udviklingen er gået stærkt, vi har fået en vældig udbredelse af edb-systemer, men dette er sket netop for at forenkle administrationen, og det er ikke meningen, at der bagefter skal indføres regler, som nærmest æder denne afbureaukratisering op. På den anden side er borgernes integritet og borgernes retssikkerhed naturligvis et princip, som vi i Venstre tillægger stor vægt.

Når fru Lissa Mathiasen er bekymret over de mange nye registre, er der også dertil at sige: Jamen mange af registrene er jo hjælperegistre, registre, som indeholder de samme oplysninger, som allerede findes i større registre; det kan f.eks. være journalsystemer, som overgår fra manuel behandling til en edb-behandling. Vi er tilfredse med, at kommunalbestyrelserne nu får lettere adgang til de mindre følsomme oplysninger.

For så vidt angår SF's forslag er der tale om en genfremsættelse. Jeg skal på Venstres vegne henvise til, hvad fru Elsebeth Kock-Petersen sagde, sidste gang lovforslaget blev behandlet. Den problemstilling, SF stiller op her, er Venstre fuldstændig enig i: På den ene side en forenkling, hvor der er tale om, skal vi sige de ufarlige oplysninger, og på den anden side en grundig behandling, når der er tale om mere følsomme oplysninger. Vi er enige med SF i, at denne problemstilling kræver en grundig debat. SF har i bemærkningerne nogle interessante betragtninger om samkøring som præventiv effekt, og jeg forstår det nærmest sådan, at man på den måde vil være tidligt ude og undgå overtrædelser. Det er noget, vi meget gerne vil høre mere om i Retsudvalget.

I det hele taget mener vi, at det er nødvendigt, at vi i Retsudvalget prøver at få konkretiseret lighederne og forskellene i de to forslag, således at vi kan få en samlet, bred løsning, og således at vi kan forudse konsekvenserne og helst fastsætte regler, der også kan tage højde for yderligere udvikling i teknologien. Vi erkender med ministeren, at dette er meget vanskeligt, men det skal naturligvis ikke afholde os fra at forsøge.

Jeg kan på Venstres vegne tilsige en fordomsfri debat i Retsudvalget.

Pia Kjærsgaard (FP):

Justitsministerens lovforslag nr. L 50 og Socialistisk Folkepartis lovforslag nr. L 80 bliver behandlet sammen. Jeg skal med det samme i lighed med de øvrige ordførere sige, at vi forventer en positiv debat om begge lovforslag i Retsudvalget.

Jeg kan også umiddelbart sige, at Fremskridtspartiet nok er det mest fordomsfrie parti, hvad angår registerlovgivningen, idet vi vel nok vil gå videre end de andre partier i Folketinget. Vi betragter registerlovgivningen som et nyttigt arbejdsredskab, hvor den enkelte selvfølgelig skal have lov at få de oplysninger, der står om ham eller hende i registre. Men derudover lider vi altså ikke af den registerskræk, som vi har et indtryk af at Folketinget i hvert fald før i tiden led af.

Regeringen er begyndt at indse, at der i vor moderne tidsalder er en fordel ved at benytte sig af offentlige registre, og vil med sit lovforslag åbne for moderne edb-teknologi, hvor der nu gerne må indgå personoplysninger. Myndighederne skal således kunne oprette personaleoversigtsregistre, telefon- og adressefortegnelser, leverandør- og kreditorregistre m.v.

Fremskridtspartiet synes selvfølgelig, det er helt i orden; vi ønsker at gå videre end de øvrige partier. Det er muligt, at vi kan få det på plads i udvalget. Men under alle omstændigheder er Fremskridtspartiet positiv over for enhver lempelse af registerlovgivningen.

Jette Pors (CD):

Da vores ordfører ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende:

Indledningsvis kan jeg sige til ministeren, at CD er positivt stemt over for ministerens lovforslag. Erfaringen siger dog, at lovforslag af denne karakter godt kan undergå en vis forandring under udvalgsarbejdet, og vi vil derfor tage et lille forbehold.

Det er korrekt, at der siden lovens vedtagelse helt tilbage til 1978 er sket en ret betydelig udvikling i teknikken samt i brugen af offentlige registre. Der er i dag tale om mulighed for at bruge registre på forskellige niveauer. Hovedproblemet for os er de følsomme, private, personlige oplysninger. Der skal vi være på vagt, og det er vigtigt at slå fast over for enhver, som arbejder med disse ting, at det er alvorligt, fortløbet arbejde, den enkelte udfører. Udviklin-

gen har gjort, at der er behov for forenkling og afbureaukratisering. Det ser vi gerne i CD. Det var også det, der blev fastslået på kommunernes og amtskommunernes konference i Horsens i august 1990.

CD vil også gerne fremhæve, at der i EF-regi i efteråret 1990 af EF-Kommissionen blev fremlagt forskellige initiativer. Når disse initiativer har været genstand for en grundig debat i EF-regi, vil Folketinget skulle tage stilling til en mere indgående behandling. CD er overbevist om, at med det øgede samarbejde i Europa vil fælles regler inden for EF være af største vigtighed.

Med disse bemærkninger skal jeg tilsige ministeren velvillig hjælp til gennemførelse af lovforslaget.

Med hensyn til det andet lovforslag, nr. L 80, vil jeg henvise til, hvad vi sagde, da det blev fremsat første gang.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre kan tilslutte sig regeringens lovforslag.

Hvad angår SF's lovforslag, vil jeg henvise til, hvad der tidligere er sagt fra radikal side om dette. Vi finder, at der er interessante elementer i SF's lovforslag, som fortjener at blive nøje overvejet i Retsudvalget.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Dette er jo emner, vi har debatteret før. Jeg skal på Kristeligt Folkepartis vegne sige, at vi ser positivt på regeringens lovforslag. Vi mener også, der er mange positive elementer i SF's forslag, så vi håber, at vi i udvalget kan finde frem til – som ministeren sagde – en lov, der bliver så god som muligt. Vi mener også, at EF-spørgsmålene bør vente lidt, det er for vanskeligt at tage stilling til dem endnu.

Det, der er væsentligt – og det er jo gået igennem alle ordførertalerne – er, at man må være sikker på, at de følsomme oplysninger ikke kommer ud; men edb er en god ting i dagligdagen, og det er vigtigt, at vi ikke hindrer tingene i at komme til at fungere på en fornuftig måde.

Jeg synes, det er et fornuftigt lovforslag, og jeg håber, at vi kan nå frem til et godt resultat i udvalget.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Ordføreren vedrørende lovforslag nr. L 80

[Første næstformand]

angående ændring af lov om offentlige myndigheders registre, fru Ebba Strange, har ordet.

Ebba Strange (SF):

Jeg skal starte med at takke for de positive bemærkninger, der har været til SF's forslag, ikke mindst fra Socialdemokratiets side, men i virkeligheden også indirekte fra Venstres side og Fremskridtspartiets side, for både Venstres og Fremskridtspartiets ordførere sagde, at man kunne måske godt tænke sig at få lempet lidt mere i den strenge registerlovgivning end det, ministeren lægger op til. Venstre sagde, at de støttede naturligvis ministeren, og det skal Venstre jo sige. Der er ingen tvivl om, at Venstre ikke vil stemme for vores lovforslag, men for ministerens; så loyal en regeringspart er man altså, det er da klart.

Men jeg hører alligevel på de bemærkninger, der er faldet, at vi godt kan få en ganske spændende diskussion i Retsudvalget: om det nu lige præcis er ministerens forslag, vi skal vedtage, eller om man måske alligevel skulle se lidt nærmere på, hvad det egentlig er, der står i SF's forslag.

Jeg indrømmer, at hvis man er relativt ny i denne registerdebat, er det svært at overskue det hele på én gang, og derfor tror jeg også, at det forudsætter et lidt grundigere udvalgsarbejde at finde frem til, hvad vi eventuelt kan enes om. Det er lidt skægt for mig at stå her som den, der siger: Skulle vi nu ikke tage at forenkle denne registerlov helt afgørende? Er det, der er sket siden 1978, ikke i virkeligheden, at det, vi frygtede dengang – da var jeg nemlig også ordfører – var, at vi ville få alle de dér kæmpestore maskiner rundt omkring, at alt, hvad der vedrørte borgernes privatliv, ville blive plottet ind, og at det ville blive et kontrolsamfund ud over alle bredder? Og det, der har været realiteten i udviklingen, har været, at hver medarbejder nu sidder med sin egen lille pc'er hist og pist og her og dér og alle vegne og laver et effektivt stykke arbejde med den dér pc'er, hun eller han har.

Det er det, der er baggrunden for, at vi i SF siger: Jamen o.k., lad os så forbeholde vores lovgivning til det, der faktisk er fortrolighed omkring! Og vi har jo, siden vi vedtog registerloven i 1978, vedtaget en ny offentlighedslov og en ny lov om offentlighed i forvaltningen. Det vil sige, at vi godt ved, hvad der er fortroligt, for det er beskrevet dér, det, vi i 1978 kaldte føl-

some oplysninger, og som vi i SF's lovforslag nu kalder rent private oplysninger, altså det, som virkelig kun kommer mig selv ved: hvilke sygdomme jeg har lidt af, hvem jeg måtte have gjort hvad sammen med, og hvilke straffe jeg har fået, som for længst er slettet af strafferegisteret. Alle de dér meget personlige ting skal selvfølgelig omgives med al den tavshed, vi overhovedet kan komme i tanke om, fordi det ikke kommer andre ved.

Men derudover er der en lang række personoplysninger, som er offentligt tilgængelige, som ikke er særlig hemmelige, og som der derfor ikke er nogen grund til at holde særlig hemmeligt. Derfor skelner vi i SF på den måde, at vi siger: Vi har en lov, der kun gælder fortrolige oplysninger. Alt, hvad der ikke er fortroligt, kan man for så vidt putte ind på alle de skærme og alle de edb-systemer, man har lyst til. Det, der er fortroligt, laver vi nogle regler for, og det, der er følsomt, det, der er »rent privat«, som vi kalder det i SF's lovforslag, det laver vi nogle skrappe regler for, for det skal der være virkelig skrappe regler for. Jeg håber selvfølgelig at få lejlighed til at påvirke Retsudvalget i den retning, således at det, vi vedtager, er lidt mere visionært end det, ministeren har fremsat.

Hr. minister, jeg synes, det er for småt. Jeg ved godt, at der var den registerkonference, og jeg er ked af, at ingen fra SF kunne være til stede. Det var, fordi vi havde sommergruppemøde på det tidspunkt, ellers havde vi taget vores forslag med og havde blandet os i konferencen; det kunne vi ikke. Men jeg synes, det er for småt.

Og så er der det med, at vi skal vente på EF. Når jeg læser det bilag, vi har fået sendt over fra Justitsministeriet, som handler om EF's planer på dette område, ser jeg – det kan godt være, jeg ikke har nærlæst det godt nok, det kan jeg så gøre senere – at vi er meget længere i Danmark, end man er i mange andre EF-lande, med hensyn til at lovgive på dette område. Det, man efterspørger i EF, er i virkeligheden: Hvad gør I andre steder? Kunne vi lære noget af jer? Hvorfor så ikke gå foran i Danmark og sige: Jamen nu prøver vi efter de her 12-13 år, der er gået siden 1978, at lave en registerlov med nogle visioner i i stedet for bare at lave de dér små korrektioner, som Kommunernes Landsforening gerne vil have, for at de kan lette deres administration lidt, og så samtidig give et par bemyndigelser til justitsministeren.

[Ebba Strange]

Justitsministeren kender mig godt nok til at vide, at hver gang jeg ser det dér med bemyndigelser til justitsministeren, kigger jeg ned og siger: Hvad er det nu, han skal have bemyndigelse til, den her justitsminister? Jeg vil hellere have klare lovregler, i det omfang vi kan blive enige om dem, og så give ministeren lidt færre bemyndigelser.

Udviklingen er i fuld gang, og jeg synes, det kunne være morsomt, hvis lovgiverne for en gangs skyld var lidt på forkant af udviklingen og ikke bare haltede bagefter og regulerede, når udviklingen først var sket. Det var derfor, vi satte os til at lave dette lovforslag i SF.

Noget af det, vi har drøftet siden 1978, har drejet sig om samkøring og om videregivelse af oplysninger, og dér har vi fra SF's side sagt, at det skal der gives nogle lovregler om.

Vi fik en hovsalov i juni 1990 fra arbejdsministeren om nogle samkøringsregler på det sociale og det arbejdsmarkedsmæssige område. SF støttede lovforslaget, men havde det egentlig lidt underligt med det, fordi vi sad og følte, at der manglede nogle klare regler på hele det meget følsomme område, som hedder samkøring af forskellige registre. Jeg mener, at vi med denne lov skal indføre nogle klare regler og sige: Hvis de regler skal omgås, hvis de skal ændres, skal det fremgå klart af den lov, vi vedtager.

Når jeg opholder mig lidt ved den nævnte lov – jeg kan ikke huske dens nummer, jeg beklager – er det, fordi vi i forbindelse med dens behandling fra SF's side sagde, at hvis man skal lave samkøring som kontrolforanstaltning, skal folk have det at vide. Så skal folk have at vide, at nu laver vi samkøring for at kontrollere udbetaling – og det behøver ikke kun at være fejludbetalinger på det sociale område, det kan lige så godt være fejludbetalinger eller fejlindbetalinger på skatteområdet og på momsområdet. Det kan være så mange steder, man ønsker at lave en økonomisk kontrol, og det synes vi fra SF's side er i orden.

Men vi har den grundlæggende holdning, at det er bedre at sige til folk: Nu laver vi altså denne her samkøring, venner, og hvis I gerne vil have jeres forhold bragt i orden, så se at få det gjort, for ellers falder hammeren. Vi synes, det er bedre at forhindre folk i at komme ud i et eller andet, der kunne ligne en lovovertrædelse, end at gribe synderne bagefter. Så det er et af de

steder, hvor vi mener at det er vigtigt med nogle regler.

Jeg er lige ved at tro, at jeg har kommenteret de ting, der kom frem fra ordførernes side. Jeg glæder mig meget til at arbejde med disse lovforslag i Retsudvalget, og jeg vil ønske for det danske Folketing og for Retsudvalget, at vi kan få mulighed for at lave så mange ændringer til justitsministerens forslag, at det, vi kommer frem til, faktisk ligner noget, der har med nytænkning at gøre. Det skulle gerne ligne noget, der har mindre med kontrol at gøre end det, den nugældende lov indeholder. Samtidig skulle det gerne være sådan, at vi kontrollerer på de områder, hvor folk er personligt og følelsesmæssigt i klemme, mens vi på de andre områder, hvor der ikke er nogen personer, der privat og følelsesmæssigt er i klemme, siger til kommunerne og amterne: Lav dog de registre, I selv synes I har brug for, Folketinget behøver ikke at bestemme, hvad I skal have af registre.

Jeg håber meget, at det lykkes, og ser frem til udvalgsarbejdet.

Justitsministeren (Engell):

Også jeg vil sige tak for den tilslutning, der har været fra en række partier til regeringens forslag. Jeg tror ligesom fru Ebba Strange, at vi i Folketingets Retsudvalg og gennem de drøftelser, vi skal have om de to forslag, kan få en ganske spændende debat med det sigte at få vedtaget en ny registerlov inden sommerferien.

Fru Lissa Mathiasen opstillede, hvad jeg måtte opfatte som to gange tre socialdemokratiske synspunkter for så vidt angår indholdet i den kommende registerlov, og ved at lytte til fru Lissa Mathiasens hovedoverskrifter havde jeg svært ved at se, at der på nogen af de 6 punkter, der blev nævnt fra Socialdemokratiets side, er nogen uenighed. Derfor er det selvfølgelig også vigtigt, at vi ikke alene diskuterer registerloven på hønnerørdsbasis, men går ned i de helt konkrete detaljer, for det er nok her, der kan være nogle synspunkter, der skiller os.

Både fru Ebba Strange og fru Lissa Mathiasen talte om, at det er vigtigt, at vi er på forkant med udviklingen. Jeg har lidt svært ved helt at se, hvad der ligger i udtrykket, at vi skal være på forkant med udviklingen, for uanset at kontrollen i en række henseender kan være ubehagelig eller begrænsende, så er det jo i forbindelse med registerloven et udtryk for en høj grad af

[Justitsministeren]

sikkerhed – også retssikkerhed – set i forhold til den beskyttelse, som loven må yde borgerne.

Jeg vil også minde om – og det er lidt i forlængelse af fru Lissa Mathiasens synspunkt om, at forslaget var kedeligt, der skulle flere visioner ind i det – at vi rent faktisk har fremsat et lovforslag, der har opnået tilslutning fra Kommunernes Landsforening, Amdradsforeningen og Registrerrådet; det betragter jeg også som væsentligt.

Det er rigtigt, at vi har en relativt stram registerlovgivning i Danmark, men til gengæld kan vi også sige, at den har været med til at forhindre alvorlige misbrug. Danmark har ikke været i den situation som nogle andre lande, at vi har haft alvorlige registerskandaler. Kort sagt har loven vel fungeret efter sin hensigt, men nu står vi i en situation, som også fru Ebba Strange var inde på, hvor alene den teknologiske udvikling, pc'erne osv., betinger, at der må gennemføres en ændring af lovgivningen.

Jeg mener, at det forslag, vi har fremsat fra regeringens side, ville kunne holde en række år, hvis det blev vedtaget. Der er ikke tale om, som fru Lissa Mathiasen var inde på, at vi ville stå over for et krav om lovregulering allerede i løbet af et års tid, men det kunne måske være inden for en 4-5-årig periode, det er vel noget på det lag, vi taler om.

Men summa summarum synes jeg, at der i debatten i dag fra alle partiers side er givet udtryk for et ønske om at gå ind i helt seriøse drøftelser, at der på nogle områder kan være synspunkter, der skiller os, men at vi også, sådan har jeg fornemmet det, er enige om nogle af de overordnede mål, og det er så det, vi i de kommende politiske drøftelser må prøve at finde en afklaring på. Dem imødeser jeg også, jeg glæder mig til dem og håber, at vi kan få vedtaget en lov med et bredt flertal.

Lissa Mathiasen (S):

Ja, jeg kan forstå, at jeg ikke har udtrykt mig helt så kontant eller i hvert fald så tydeligt efter de spørgsmål, som justitsministeren stillede omkring min udtalelse om at være på forkant.

Dels var det på baggrund af justitsministerens udtalelse her i første omgang, men det var også på baggrund af det, der står i bemærkningerne til lovforslaget, hvor ministeren selv på side 5 er inde på problematikken om, hvad der måtte komme i forhold til fælles EF-regler om databeskyttelse.

Men ikke mindst var det på baggrund af, at ministeren lidt længere nede på samme side taler om udviklingen af større databaser for de enkelte myndigheder. Det har man ikke rigtig viden om endnu, og det er ikke rigtig taget i brug, og jeg føler faktisk ikke, det er hverken korrekt eller helt rimeligt, når man så her kommer og siger, at det må føre til overvejelser om eventuel ændring eller måske helt ophævelse af det traditionelle registerbegreb. Det vil vi senere få lejlighed til at tage op til drøftelse og tage stilling til her i Folketinget, når der er et klarere billede af, hvad det er, der foreligger.

Jeg synes egentlig, at den hilsen, vi her sender ud, hedder: Nu reviderer vi, og så går vi i gang med at overveje én gang til, hvad vi skal revidere, og det var egentlig derfor, jeg brugte udtrykket: Lad os prøve, om ikke vi kan være på forkant. Det var også derfor, at jeg efterlyste visioner og lidt nytænkning, for jeg føler egentlig, det er det, vi mangler i forhold til disse bemærkninger – og ikke kun en retræte fra ministerens side om, at det ved vi ikke rigtig, og det har vi ikke fået tid til at tænke over endnu. Det synes jeg er ærgerligt.

Lad os prøve at få det med i denne forbindelse frem for at sende et signal ud, som siger: Prøv at forholde jer til det her, når vi er færdige, og i øvrigt så kommer vi igen om kort tid. Det gør det ikke nemmere for kommunerne, det gør det ikke nemmere for nogen, og jeg synes egentlig, at vi skylder os selv – og det skal så være min slutappel – at vi på baggrund af det, der nu foreligger, virkelig får en debat i gang, der kan være så kreativ, at vi også gerne kommer lidt på forkant med, hvad der bliver behov for også i de kommende år og ikke kun lige nu og her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 66:

Forslag til lov om ophævelse af lov for Grønland om Det Offentlige Aftalenævn m.v.

Af finansministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 18/1 91).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 5 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 67:

Forslag til lov om en tjenestemand's ret for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland.

Af finansministeren (Henning Dyremose).
(Fremsat 18/1 91).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Rosing (S):

Jeg har ikke mange bemærkninger til de to lovforslag, L 66 og L 67. Indholdet er færdigforhandlet mellem det grønlandske hjemmestyre og den danske regering, og forslagene er fremsat efter anmodning fra hjemmestyret.

Afviklingen af Det Offentlige Aftalenævn hænger sammen med overførsel af forhandlingsret fra organisationer med hjemsted i Danmark til organisationer med hjemsted i Grønland, og det gælder såvel på arbejdstager- som på arbejdsgiverside.

En logisk konsekvens heraf vil være en tilsvarende overførsel af forhandlingskompetence fra organisationer med hjemsted i Danmark til organisationer med hjemsted i Grønland. En sådan udvikling er allerede forudsat i den ny landstingslov om tjenestemænd ansat ved hjemmestyret og i Grønlands kommuner, som træder i kraft den 1. april i år.

Efter Aftalenævnets ophør fortsætter dog koordinationen mellem de tre offentlige arbejdsgivere i Grønland, staten, hjemmestyret og kommunerne.

Endelig giver begge lovforslag anledning til et par bemærkninger om det såkaldte fødestedskriterium, altså forskelsbehandling på løn- og arbejdsvilkår, afhængigt af om man er født i Danmark eller i Grønland, som jeg ved

flere lejligheder her fra talerstolen har kaldt en skamplet på forholdet mellem Grønland og Danmark. Denne skamplet har eksisteret fra 1964 og er altså således 27 år og bliver nu endelig fjernet.

Fødestedskriteriet har præmieret og præmierer fortsat importeret arbejdskraft til Grønland med gunstigere løn- og arbejdsvilkår end de vilkår, der gælder for den fastboende befolkning. Her kan jeg som eksempel nævne politiet i Grønland, som jo hører under regeringen, under Justitsministeriet, hvor denne forskelsbehandling stadig er gældende.

Den nye landstingslov om hjemmestyrets og kommunernes tjenestemænd i Grønland opererer ikke med begreberne hjemmehørende og ikkehjemmehørende arbejdskraft, nøgleordene i definitionen af det forhadte fødestedskriterium.

Det vil være på sin plads også i dag at rette en tak til de mange mennesker og embedsmænd, der har været involveret i Det Offentlige Aftalenævns arbejde. I sagens natur har det ikke været nemt at arbejde med disse sager, og vi vil fra Grønland sige tak til de embedsmænd, der i tidens løb, trods det utaknemmelige arbejde, har gjort et stort og flot arbejde.

Med disse ord vil jeg anbefale, at disse to lovforslag henvises til Udvalget vedrørende Grønlandslove.

Pia Christmas-Møller (KF):

Da den konservative ordfører, hr. Ahlmann-Ohlsen, ikke kan være til stede her i salen, skal jeg på vegne af den konservative folketingsgruppe meddele, at vi anbefaler begge forslag.

Steenholdt (V):

Lovforslag nr. L 66 og L 67 er blevet behandlet i Grønlands Landsting, og et enigt Landsting har anbefalet en anmodning til Folketinget. Derfor vil jeg benytte lejligheden til at opfordre Folketingets partier til at godkende anmodningen, således at lov om oprettelse af en tjenestemand's ret kan træde i kraft den 1. april 1991.

Det har altid været et princip, at lovgivningen i Danmark og Grønland så vidt muligt bør være overensstemmende. Princippet er rigtigt og godt. Med det fællesskab, der trods hjemmestyrets indførelse i Grønland udfoldes mellem Danmark og Grønland, er det rigtigt, at der